

KÚRIA

Bfv.I.1751/2014/7.szám

A Kúria Budapesten, a 2015. év március hó 17. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A rablás büntette és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügyben a Legfőbb Ügyészség által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv az Egre Törvényszék 1.B.740/2011/42. számú, illetőleg a Fővárosi Ítéltábla 5.Bf.306/2012/19. számú ítéletét **I. rendű terhelt** tekintetében hatályában fenntartja.

Felhívja az Egre Törvényszéket, hogy **az** I. rendű terhelt vonatkozásában a feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezés utólagos módosítására irányuló különleges eljárást folytassa le.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítványozó, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

Az I. rendű terheltet az Egre Törvényszék a 2012. június 20. napján meghozott 1.B.740/2011/42. számú ítéletében az 1978. évi IV. törvény 321. § (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő rablás büntette, 2 rendbeli, az 1978. évi IV. törvény 175. § (1) bekezdésébe ütköző személyi szabadság megsértésének büntette - amelyből 1 rendbeli a (3) bekezdés e) pontja szerint minősül -, valamint az 1978. évi IV. törvény 316. §

(1) bekezdésébe ütköző és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő lopás büntette miatt - mint erőszakos többszörös visszaesőt - halmazati büntetésül életfogytig tartó fegyházbüntetésre, mellékbüntetésül tíz év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a terhelt feltételes szabadságra nem bocsátható, emellett 2.089.800 forint vagyonekbezárt is alkalmazott vele szemben.

A védelmi fellebbezés alapján eljáró Fővárosi Ítéltábla a 2013. május 29. napján meghozott 5.Bf.306/2012/19. számú ítéletével az Egri Törvényszék első fokú ítéletét **az** I. rendű terhelt tekintetében megváltoztatta annyiban, hogy a terhére megállapított 2 rendbeli személyi szabadság megsértésének büntetést az 1978. évi IV. törvény 175. § (3) bekezdés a) pontjába ütközőnek is minősítette.

A Legfőbb Ügyészség a jogerős határozatok ellen - a Be. 417. § (2) bekezdésében előírt kötelezettségére hivatkozva - a Be. 416. § (1) bekezdésének e) pontjában foglalt okból felülvizsgálati indítványt terjesztett elő **az** I. rendű terhelt javára (BF.1788/2014/2.).

Indítványában kifejtette, hogy miután az Alkotmánybíróság a 23/2014. (VII. 15.) AB határozatában - amely az 1978. évi IV. törvény 2010. július 23. napjától 2013. június 30. napjáig hatályos 85. § (4) bekezdésének utólagos alaptörvény-ellenességének megállapításáról, valamint a jogerős határozattal lezárt büntetőeljárások felülvizsgálatának elrendeléséről szól - elrendelte az 1978. évi IV. törvény 85. § (4) bekezdésének, illetve a Btk. 81. § (4)) bekezdésének alkalmazásával meghozott, jogerősen befejezett ügyek felülvizsgálatát, a Be. 416. § (1) bekezdésének e) pontja alapján a felülvizsgálati eljárás lefolytatása kötelező, mivel a terhelt még nem mentesült a büntetett előéletéhez fűződő hátrányos következmények alól, illetőleg a kiszabott büntetés végrehajtása még nem fejeződött be, végrehajthatósága még nem szűnt meg.

Álláspontja szerint a Be. 423. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárásban az 1978. évi IV. törvénynek a jogerős határozat meghozatalakor hatályos 85. § (2) és (3) bekezdése, továbbá 97/A. § (1) bekezdése az irányadó, és ez utóbbi törvényhelyre figyelemmel **az** I. rendű terhelt vonatkozásában a tényleges életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabása kötelező.

Erre figyelemmel arra tett indítványt, hogy a Kúria a Be. 427. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatokat annyiban változtassa meg, hogy **az** I. rendű terhelttel szemben kiszabott büntetést az 1978. évi IV. törvény 85. § (2) bekezdése alapján, a 97/A. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel tekintse kiszabottnak.

A Legfőbb Ügyészség indítványára **az** I. rendű terhelt írásbeli észrevételt terjesztett elő, melyben egyrészt kifejtette, hogy a felülvizsgálati eljárást ő kezdeményezte a Legfőbb Ügyészségen, másrészt a vele szemben kiszabott büntetés alaptörvény-ellenességét részletezte, kiemelve, hogy az sérti az Emberi Jogok Európai Egyezményének 3. cikkében foglalt tilalmat.

Ezért indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatokat a büntetést kiszabó részében változtassa meg, és az általa felsorolt enyhítő körülményekre (az eljárás során tett beismerő vallomására, megbánására) és arra figyelemmel, hogy 2014 júliusa óta törvénytelen ítéletet tölt, szabjon ki vele szemben a tettéhez mért arányos büntetést.

-.-.-

A Kúria a megtámadott határozatot a Be. 423. § (4) bekezdésének megfelelően a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján, valamint az (5) bekezdésre figyelemmel a 416. § (1) bekezdés c) pontjában felsorolt, esetleges eljárási szabálysértésekre tekintettel vizsgálta felül. Ilyen, a Be. 373. § (1) bekezdésének I. b) és c) pontjában, valamint II., továbbá IV. pontjának valamelyikében meghatározott - feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező - eljárási szabálysértést azonban nem észlelt.

A Legfőbb Ügyészség által előterjesztett felülvizsgálati indítvány alaptalan.

A Be. 416. § (1) bekezdésének e) pontja szerint felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen akkor van helye, ha az Alkotmánybíróság a jogerős határozattal befejezett büntetőeljárás felülvizsgálatát elrendelte, feltéve, hogy a terhelt még nem mentesült a büntetett előlélethez fűződő hátrányos következmények alól, vagy a kiszabott büntetés, illetőleg az alkalmazott intézkedés végrehajtása még nem fejeződött be, vagy a végrehajthatósága még nem szűnt meg.

A Kúriának ezért elsősorban azt kellett vizsgálnia, hogy **az** I. rendű terhelttel szemben eljáró bíróságok alkalmaztak-e olyan törvényi rendelkezést, amelynek alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság megállapította, és ezért helye van-e az alkotmánybírósági határozat 3. pontjában elrendelt kötelező felülvizsgálati eljárásnak.

A Kúria ezt a kérdést az alábbiak miatt nemlegesén döntötte el:

Az Egri Törvényszék ítéletében **az** I. rendű terhelt tekintetében - a személyi körülmények között rögzített előző büntetéseire figyelemmel - megállapította, hogy a terhelt az 1978. évi IV. törvény 137. § 17. pontja szerinti erőszakos többszörös visszaeső, mert személy elleni erőszakos bűncselekmény miatt visszaesőként két esetben elítélték és a Soproni Városi Bíróság B.54/2008/16. számú ítéletével kiszabott börtönbüntetés kitöltésétől az újabb, az Egri Törvényszék által elbírált bűncselekmények elkövetéséig három év még nem telt el (első fokú ítélet 29. oldal utolsó bekezdés).

Ezért megállapította, hogy miután a terhelt fegyveresen elkövetett rablási cselekményét az 1978. évi IV. törvény 321. § (4) bekezdés a) pontja tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel rendeli büntetni, **az I. rendű** terhelttel szemben a törvény - erőszakos többszörös visszaesővel szemben alkalmazandó - 97/A. §-a (1) bekezdésének második mondata alapján életfogytig tartó szabadságvesztést kell kiszabni, melyet a 42. § (2) bekezdés b/2. pontja alapján fegyházban kell végrehajtani, és e büntetésből a terhelt a 47. § (4) bekezdés c) pontja alapján nem bocsátható feltételes szabadságra.

A másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla ítélete ugyan valóban tartalmazza azt, hogy miután az elbírált cselekmények tekintetében **az** I. rendű terhelt az 1978. évi IV. törvény 137. § 17. pontja szerinti erőszakos többszörös visszaesőnek tekintendő, rá az 1978. évi IV. törvény 85. § (4) bekezdése szerinti rendelkezések vonatkoznak (másodfokú ítélet 10. oldal utolsó bekezdés).

A továbbiakban azonban a Fővárosi Ítéltábla - miután megindokolta, hogy a terheltet miért tekinti erőszakos többszörös visszaesőnek - a büntetés kiszabása kapcsán arra a következtetésre jutott, hogy **I. rendű terhelttel** szemben az 1978. évi IV. törvény 97/A. § (1) bekezdésében írt rendelkezéseket kell a bíróságnak kötelezően alkalmaznia (másodfokú ítélet 11. oldal első és második bekezdés).

A bírósági határozatokból tehát egyértelműen kitűnik, hogy **az** I. rendű terhelttel szemben az életfogytig tartó szabadságvesztést az 1978. évi IV. törvény 97/A. § (1) bekezdésének alkalmazásával szabták ki.

Az Alkotmánybíróság 23/2014. (VII. 15.) AB határozatának 1. pontja azt állapította meg, hogy a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 2010. július 23-tól 2013. június 30-ig hatályos 85. § (4) bekezdésének alkalmazása alaptörvény-ellenes, 3. pontja pedig az e törvényhely alkalmazásával meghozott, jogerős határozattal lezárt büntetőeljárások felülvizsgálatát rendelte el.

Az Alkotmánybíróság határozata ugyanakkor nem érintette az 1978. évi IV. törvény 97/A. §-át, miután az alkotmánybírósági eljárás alapjául szolgáló bírói kezdeményezés e törvényhely alkotmányossági vizsgálatát nem is kezdeményezte.

Az 1978. évi IV. törvény 85. § - a 2010. évi LVI. törvény 2. §-ával beiktatott - (4) bekezdése a következő rendelkezést tartalmazza:

„(4) Ha a bűnhalmazatban levő bűncselekmények közül legalább három a 137. § 17. pontjában meghatározott személy elleni erőszakos bűncselekmény, a (2) bekezdés szerinti büntetési tétel felső határa a kétszeresére emelkedik. Ha a büntetési tétel így felemelt felső határa a húsz évet meghaladja, vagy a törvény szerint bármelyik bűncselekmény életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető, az elkövetővel szemben életfogytig tartó szabadságvesztést kell kiszabni.”

E törvényt szöveget is módosította a 2010. évi CLXI. törvény 68. § (5) bekezdésének b) pontja, azonban csupán annyiban, hogy a második mondatban a „meghaladja” szót „meghaladná” szóra pontosította.

A büntető törvény e rendelkezése tehát a bűnhalmazatban elbírált legalább három személy elleni erőszakos bűncselekmény esetében rendelkezett a halmazati büntetés kiszabásának szabályáról.

Ezzel szemben az 1978. évi IV. törvénynek a 2010. évi LVI. törvény 4. §-ával megállapított 97/A. § (1) bekezdése szerint:

„97/A. § (1) Az erőszakos többszörös visszaesővel szemben az erőszakos többszörös visszaesőkénti minősítést megalapozó, súlyosabban büntetendő személy elleni erőszakos bűncselekmény büntetési tételének felső határa szabadságvesztés esetén a kétszeresére emelkedik. Ha a büntetési tétel így felemelt felső határa a húsz évet meghaladja, vagy a törvény szerint a bűncselekmény életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető, az elkövetővel szemben életfogytig tartó szabadságvesztést kell kiszabni.”

Ez a szabály - szemben a 85. § (4) bekezdésével, amely a bűnhalmazatra tartalmazott rendelkezést - az erőszakos többszörös visszaesőnek minősülő bűnismétlés esetére tartalmaz büntetéskiszabási szabályt.

Az 1978. évi IV. törvény 85. § (4) bekezdése és 97/A. §-a két külön jogintézmény, annak ellenére, hogy mindkét törvényhelyet a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény módosításáról rendelkező 2010. évi LVI. törvény iktatta be, és mindkét rendelkezés kötelezően írja elő - meghatározott esetekben - az életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabását.

Emellett a Fővárosi Ítéltábla ítéletében csupán tévedésből hivatkozott az 1978. évi IV. törvény már idézett 85. §-ának (4) bekezdésére, mert az erőszakos többszörös visszaesővel szemben az életfogytig tartó szabadságvesztés kötelező kiszabását nem az 1978. évi IV. törvény 85. § (4) bekezdése, hanem 97/A. § (1) bekezdése tartalmazza, és mind az elsőfokú, mond a másodfokú bíróság - helyesen - ezt a rendelkezést hívta fel, amikor azt indokolta, hogy miért volt kötelező az életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabása.

A Legfőbb Ügyészség pedig a másodfokú határozat e téves mondatára figyelemmel terjesztette elő felülvizsgálati indítványát a 23/2014. (VII. 15.) AB határozat rendelkező részének 3. pontjára és a Be. 417. § (2) bekezdésében írt kötelezettségre figyelemmel a Be. 416. § (1) bekezdés e) pontja alapján.

Amint azt azonban a Kúria kifejtette, az Alkotmánybíróság nem az 1978. évi IV. törvény 97/A. §-a (1) bekezdésének alaptörvényellenességét mondta ki, és nem az e törvényhely alapján meghozott, jogerős határozattal lezárt büntetőeljárások felülvizsgálatát rendelte el.

Ezért a Kúria a Legfőbb Ügyészség által előterjesztett felülvizsgálati indítványt - a Be. 424. § (1) bekezdése szerinti tanácsulésen elbírálv - megalapozatlannak találta és a Be. 426. §-a alapján a megtámadott határozatokat hatályában fenntartotta.

Mivel a felülvizsgálati indítvány alapján a megtámadott ítéletek jogerejét a Kúria nem oldhatta fel, **az** I. rendű terhelt által enyhítőként figyelembe venni indítványozott körülményekkel, tényezőkkel érdemben nem foglalkozhatott.

-.-.-

A teljesség kedvéért a Kúria megjegyzi a következőket:

Törvényi felhatalmazás hiányában nem tartozik a hatáskörébe annak a vizsgálata, hogy a jogi köznyelv által is „tényleges életfogytig tartó szabadságvesztés”-nek nevezett jogintézmény, vagy az egyes kiszabott szabadságvesztések megfelelnek-e az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény 3. cikkének. Megjegyzi azonban, hogy az Alkotmánybíróság a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 47/A. § (1) bekezdés 2. fordulata és (3) bekezdése, valamint a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 42. § 2. fordulata és 44. § (1) bekezdése nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítására irányuló bírói indítvány tárgyában a 2015. január 20. napján

meghozott III/833/2014. számú határozatában az eljárást megszüntette.

Azonban utal a Kúria arra, hogy az Emberi Jogok Európai Bírósága a "XY" kontra Magyarország ügyben (73593/10) a 2014. május 20-án hozott ítéletében ezt az összevetést elvégezte. Abban megállapította, hogy „jogalkotási intézkedéssel olyan mechanizmus létrehozására van szükség, amely biztosítja, hogy minden ügyet egyedileg felülvizsgálják abból a szempontból, hogy legitim büntetőpolitikai indokok továbbra is igazolják-e a fogvatartás szükségességét, és amely lehetővé teszi az életfogytiglani szabadságvesztésre ítélt személyek számára, hogy megfelelő pontossággal előre láthassák, hogy mit kell tenniük, hogy szabadlábra helyezésüket megfontolják, és milyen feltételekkel. A Bíróság ugyanakkor hangsúlyozta, hogy nem sérti a 3. cikket, ha a szabadságvesztés a gyakorlatban tényleg életfogytig, azaz az elítélt haláláig tart, a felülvizsgálat eredményeként nem kell kötelezően szabadlábra helyezni az elítéltet.”.

Éppen erre tekintettel módosította az Országgyűlés a 2014. évi LXXII. törvénnyel a büntetések, az intézkedések egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvényt, beiktatva a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéből kizárt életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélték kötelező kegyelmi eljárására vonatkozó rendelkezéseket (Bv.tv. 46/A-46/H. §-ok).

.-.-.

A felülvizsgálati eljárás lefolytatása során a Kúria észlelte, hogy az eljáró bíróságok büntető anyagi jogszabályt sértettek, amikor az I. rendű terheltet kizárták a feltételes szabadságra bocsátás kedvezményéből. Az Egri Törvényszék az 1978. évi IV. törvény 47. § (4) bekezdésének c) pontjára hivatkozva rendelkezett erről, a másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla pedig ítéletében erre nem tért ki, mivel osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját.

Elkerülte azonban a figyelmét az eljáró bíróságoknak az, hogy az 1978. évi IV. törvényt a 2011. évi CL. törvény módosította, és a 6. §-ával 2012. január 1. napjától beiktatta a 47/A. §-t.

Ennek (3) bekezdése felsorolja azokat a bűncselekményeket, amelyek miatt az életfogytig tartó szabadságvesztésből a bíróság a terheltet kizárhatja; ez a felsorolás sem a 321. § (4) bekezdésének a) pontja szerinti fegyveresen elkövetett rablás büntetettét, sem a 175. § (3) bekezdésének a) pontja szerinti, aljas indokból elkövetett személyi szabadság megsértésének büntetettét nem tartalmazza.

E rendelkezésből és a 47. §-ának rendszerbeli elhelyezkedéséből következik, hogy **az** I. rendű terhelt terhére megállapított bűncselekményt elkövető, életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélt terheltet nem lehet kizárni a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéből, még akkor sem, ha erőszakos többszörös visszaeső.

Ugyan **az** I. rendű terhelt a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott ítéletekkel elbírált cselekményeit 2011. február 12. napján követte el, azaz e rendelkezés hatályba lépése előtt, azonban az első fokon eljáró Egri Törvényszék 2012. június 20. napján hozott ítéletet, amikor már az 1978. évi IV. törvény 47/A. §-ának új (3) bekezdése szerinti kiegészítése hatályos volt, és már ezt a bíróságnak is észlelnie és határozatát erre a rendelkezésre figyelemmel kellett volna meghoznia; azaz a 47. § (4) bekezdés c) pontjának téves felhívása helyett – mivel az a határozott tartamú szabadságvesztésből kizárt feltételes szabadságra vonatkozik – a 47/A. § (1) bekezdésének első tétele és (2) bekezdése alapján meg kellett volna határoznia a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját, amely legalább húsz év.

A Be. 416. § (4) bekezdésének c) pontja szerint nincs helye felülvizsgálatnak, ha a törvénysértés különleges eljárás (XXIX. Fejezet I-II. Cím) lefolytatásával orvosolható. A Be. 557. § (1) bekezdése szerint, a bíróság utólag határoz, ha a jogerős ítélet a feltételes szabadságra bocsátással kapcsolatban nem a törvénynek megfelelően rendelkezett. Ugyanezen törvényhely (2) bekezdésének rendelkezése folytán akkor, ha a bíróság az életfogytig tartó szabadságvesztésből történő feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról határoz utólag, tárgyalást tart.

Bár a megtámadott határozatoknak a feltételes szabadságra bocsátásból történő kizárásra vonatkozó rendelkezése törvénysértő, azt **az** I. rendű terhelt javára előterjesztett felülvizsgálati indítvány keretei között a Kúria nem tudta orvosolni.

Ezért előírta, hogy a különleges eljárás lefolytatására hatáskörrel rendelkező Egri Törvényszék folytasson le a feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezés utólagos módosítására irányuló különleges eljárást.

-.-.-

Bár a Legfőbb Ügyészség által előterjesztett felülvizsgálati indítvány nem bizonyult alaposnak, ezért az alkalmazandó jogkérdésben nem kellett állást foglalnia, a Kúria rámutat a következőkre is:

A felülvizsgálati indítvány azt tartalmazza, hogy a Kúria az 1978. évi IV. törvény 97/A. § (1) bekezdésének alkalmazásával tekintse kiszabottnak az I. rendű terhelte kiszabott büntetést. Ezzel a Legfőbb Ügyészség a Be. kötelező rendelkezésével ellentétben nem a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor, hanem a jogerős elbíráláskor hatályban volt törvény alkalmazására tett indítványt.

A Be. 423. § (2) bekezdése szerint felülvizsgálati indítványt abban az esetben, amikor a felülvizsgálati indítvány az Alkotmánybíróság a jogerős határozattal befejezett büntetőeljárás felülvizsgálatát elrendelő határozatán alapul, az indítványt az annak elbírálásakor hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni. Ez a rendelkezés a Be.-ben annak hatályba lépése óta szerepel, azt a törvényt még a hatálybalépése előtt módosító 2002. évi I. törvény iktatta be [a Be. akkori szakasz-számozása szerinti 406. § (1) bekezdésének a) pontja, 420. § (3) bekezdése]. A 2002. évi I. törvénnyel beiktatott rendelkezést a 2006. évi LI. törvény 2006. július 1-i hatállyal átvette, mindössze a szakasz-számozáson módosított, ezért tartalmazza a rendelkezést a jelenlegi számozás szerinti 423. § (2) bekezdése.

A törvény e rendelkezésének helyes értelmezése az, hogy ha az Alkotmánybíróság valamely, hatályban lévő, vagy a bűncselekmény elbírálásakor hatályban volt, és így alkalmazott jogszabályi rendelkezés alkotmányellenességét (alaptörvény-ellenességét) megállapítja, akkor azt megsemmisíti vagy kimondja, hogy a határozatának közzétételétől az alkotmányellenes jogszabály nem alkalmazható. A hatályos jogszabályi rendelkezés megsemmisítése egyenértékű a jogszabály hatályon kívül helyezésével, így akkor, ha az Alkotmánybíróság a jogszabály megsemmisítése mellett a jogerősen lezárt büntetőeljárás felülvizsgálatát is elrendeli, a felülvizsgálati eljárás idején az alkotmányellenessé nyilvánított, ezért megsemmisített jogszabály már nem a jogrend része. A felülvizsgálati indítvány elbírálásakor hatályos jogszabályok tehát az alkotmányellenes rendelkezést nyilvánvalóan nem tartalmazzák, vagy azért, mert az Alkotmánybíróság megsemmisítő határozata folytán az a hatályát veszítette, vagy azért, mert a jogalkotó a megsemmisített rendelkezést az Alkotmánybíróság határozatában foglalt tartalomnak megfelelő új jogszabályi rendelkezéssel pótolta. A jogerős határozattal lezárt büntetőeljárásban az alkotmányellenes jogszabály alkalmazása miatt elszenvedett alapjogsérelem tehát azzal orvosolható, hogy a felülvizsgálati eljárás lefolytatása (a felülvizsgálati indítvány elbírálása) idején hatályos jogszabályok alapján kell meghozni a felülvizsgálati határozatot.

Amennyiben a bűncselekmény elbírálásakor hatályban volt, de az Alkotmánybíróság határozatának meghozatala idejére már hatályát veszített jogszabály alkotmányellenességét állapítja meg az

Alkotmánybíróság, akkor a megsemmisítés helyett azt mondja ki, hogy a hatályban volt, de alkotmányellenes jogszabályi rendelkezés nem alkalmazható. Így tehát a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor hatályos jogszabályt alkalmazza a bíróság, az alkotmányellenesnek nyilvánított, ámde időközben hatályát veszített jogszabály alkalmazása folytán bekövetkezett alapjogsérelem önmagában a hatályos jogszabályok alkalmazásával, tehát a már nem hatályos alkotmányellenes jogszabály nem alkalmazásával orvosolható.

A Be. 423. § (2) bekezdésében foglalt, kivételesen a felülvizsgálati indítvány elbíráláskori jogszabály alapján történő elbírálását előíró szabály voltaképpen a büntető törvény időbeli hatályára vonatkozó anyagi jogi logikát helyezi át az eljárásjogba, így teremtve meg az alapjogsérelem tényleges orvoslásának lehetőségét. Azt vélelmezi ugyanis, hogy az indítvány elbírálásakor hatályos jogszabály mentes attól az alkotmányellenességtől, amely miatt az Alkotmánybíróság a jogerős határozattal lezárt büntetőeljárás felülvizsgálatát elrendelte.

2013. július 1. napján új Büntető Törvénykönyv lépett hatályba. Az új törvény hatálybalépésével kapcsolatos átmeneti rendelkezéseket, valamint azon törvénymódosításokat, amelyek az új anyagi jogi kódex hatálybalépése miatt szükségesnek bizonyultak, a jogalkotó külön törvényben szabályozta (2012. évi CCXXIII. törvény). Sem e törvény, sem az Alkotmánybíróság 23/2014. (VII. 15.) AB határozatát követően más törvény nem rendelkezett a Be. 423. § (2) bekezdésében foglalt szabályhoz képest eltérően. Ezért semmi alap nincs arra, hogy a 423. § (2) bekezdésének alkalmazását azokban a felülvizsgálati ügyekben, amelyek a 2012. évi C. törvénnyel kihirdetett új Büntető Törvénykönyv hatályba lépését követően indultak, „az indítvány elbírálásakor hatályos jogszabályok”-nak ne az új Btk., hanem a cselekmény elbírálásakor hatályos 1978. évi IV. törvénynek az Alkotmánybíróság határozatával nem érintett rendelkezései alapján bírálja el a Kúria. Ez azonban mindössze azt jelenti, hogy a hatályos Btk. 2. § (1) és (2) bekezdése alapján a kedvezőbb törvény elvét vizsgálva dönti el, miszerint az elkövetéskor hatályban volt 1978. évi IV. törvény, vagy az elbírálás idejére hatályba lépett új Btk. rendelkezéseit kell alkalmazni.

-.-.-

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. §-ának (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a Kúria - a Be. 421. §-ának (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2015. március 17.

Dr. Mészár Róza s.k. a tanács elnöke, Dr. Soós László s.k. előadó
bíró, Dr. Csák Zsolt s. k. bíró

A kiadmány hiteléül:

AIné írnok